

ZAKLJUČNA RIJEČ

Prvi moj osjećaj neka leti do srca onoga od koga dolazi svaki dobar dar i svaki savršeni poklon (Jak 1, 17). To je osjećaj zahvalnosti i osjećaj nevrijednosti pred njegovim savršenostima.

U njemu neka je hvala svima koji su prisustvovali. Svima predavačima, predstojnicima sekcija, sudionicima u raspravama, objektantima, pjevačima i pjevačicama, organizatorima izložbi i uopće svima koji su u održavanju Tečaja imali udjela.

Posebnim osjećajem zahvalnosti i priznanja ispunja me pomisao na Upravu sjemeništa, na domaćina ovih prostorija. Iskrena i topla hvala na uloženom trudu, na uzornom redu, na dokazanom duhu organizacije.

Pošto sam zahvalio, čini mi se da sam dužan reći i neki »Ispovijedam se«, jer sam svjestan, i svjesni smo defekata. Ali sam uvjeren da će Božja i vaša dobrota ispuniti te defekte, a kao garanciju možemo vam pružiti našu čvrstu odluku da ćemo nastojati sve više usavršavati održavanje ovih tečajeva.

Nije mi moguće dati ni približnu rekapitulaciju gradiva s Tečaja. Nastojat ćemo ga, koliko nam finansijske prilike dopuste, tiskati. Svakako će i na tim stranicama ostati otisnut prilično jasan dokaz dobre volje, rada, požrtvovnosti i drugih vrlina koje su došle tako očigledno do izražaja prigodom ovog Tečaja.

Svratimo misao na jednu od glavnih oznaka današnjice. Čovjek današnjice željan je akcije. On cijeni akciju. Mozgovna filozofija ustupa mjesto filozofiji života. Čovjek se cijeni po akciji a ne po riječima. Možemo reći u počast Blondelu da je on dao intonaciju kretnji tog idejnog nazora. On je usmjerio umovanje prema »ago, ergo sum« — kao što je prije njega Descartes usmjeravao prema »cogito, ergo sum«.

Svi smo svjesniji da egzistiramo kada djelujemo sami, ili kada konstatiramo da drugi djeluju. Svjesniji smo svoga kršćanstva i svoga svećeništva kada drugi oko nas svojim životom i svojim radom afirmiraju svoje kršćanstvo i svoje svećeništvo. U svakom se radu čovjek širi, afirmira. Tako i evanđeoski apostol u svom specifičnom radu, u svom apostolskom pregaranju i u radu za Božji narod dokazuje svoju puninu i drugima pruža primjer svoga komunitarnog duha. Zapovijed je Učiteljeva: »Vaše svjetlo neka svijetli pred ljudima da vide vaša dobra djela« (Mt 5, 16). A tko ne radi — taj ne svijetli. On ne ispunja zapovijed Kristovu. On je parazit, član društva kojem Krist neprestano upućuje poziv na rad kao onima »otiosi« na trgu (Mt 20, 6).

Međutim, čuvajmo se ekstrema. Djelovanje, rad, aktivizam — to nije cilj. Rad je sredstvo. Sredstvo da se u nama razvije duh. Da se naša osobnost podigne na viši stupanj egzistencije. Ta Bog je onaj »actus purus«, uvijek u nastupu, djelovanju. Kako ćemo ga prikladno predstavljati ako ne plodnom egzistencijom, iskorištavanjem svih počela djelovanja? U tom radu je i dio čovječe sreće: dati sve od sebe, po uzoru na onoga koji je predao sebe za druge. Ali i nešto više: u tome je uloga klanjanja Svemogućemu. Čovjek koji radi u jedinstvu s Bogom — on provodi liturgiju u život, jer naša dobra djela slave nebeskog Oca upravo oponašanjem Božjeg aktivnog života (Mt 4, 16).

Koje nas djelovanje danas specifično čeka? Sada je red da se prijeđe u fazu primjene ili provedbe. Prva faza je morala doći, ali je bila u vidu druge. Druga je prečka. Prva vodi k njoj, prema njoj je usmjerenata.

Svi smo voljni raditi. I radimo. »Žetva je velika, a radnika malo« (Mt 10, 38). I potrebito je raditi. Po planu i po redu. U podređenosti višim faktorima. Po ispravnoj metodi. Prema Bogu ponizno, prema crvenoj hijerarhiji odano, prema bližnjem u duhu ljubavi. Jer Bog je onaj koji daje da sjeme rada urodi plodom, da raste (1 Kor 3, 6). Ne očekujmo ploda od našeg rada ako taj naš rad ne bude prožet ljubavlju. Ljubav sve preoblikuje, sve usavršava, sve pobožanstvenjuje. Himna svete ljubavi, izrečena od sv. Pavla (1 Kor 13), ostaje i dalje najuzvišeniji ideal kršćanskog djelovanja u praksi.

Rastajemo se. Ostajemo ujedinjeni u duhu, u Kristu. Ostajemo svi uvjereni da je kršćanstvo rad, revnost, zanos. Krist nije došao da ustanevi društvo besposličara, nego je došao da na zemlju baci oganj (Lk 12, 49). To je odmah i snažno odjeknulo u Pavlovoj duši. Pavao nas poziva da u revnosti budemo neumorni (Rim 12, 11). Možda će nas pri radu obuzeti osjećaj slabosti. Znajmo da je s nama Svemogući (Mt 28, 20). Nema teškoća koje bi bile nesavladive kada se zdrži čovječja dobra volja i milost Božja.

Na nama je da činimo koliko je do nas. Bog svoje ne ostavlja. Uslijava one koji prose. Pomaže onima koji nastoje.

Neka milost Gospodina Isusa Krista, ljubav Boga Oca i zajednica Duha Svetoga budu i ostanu s nama svima (2 Kor 13, 13).

Dekan:
Dr Jordan KUNIĆ